

มันสำปะหลังพันธุ์พิรุณ 1

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

- ชื่อ-สกุล สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
ที่อยู่ เลขที่ 111 ถ.พหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120
โทรศัพท์ 0 2564 7000 ต่อ 1321
- ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยมหิดล
ที่อยู่ เลขที่ 999 ถ.พุทธมณฑลสาย 4 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
โทรศัพท์ 0 2849 6050 (ศาลายา) , 0 2644 7800 (ดินแดง)
- ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ เลขที่ 50 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0 2579 0151-8

แหล่งที่มาและประวัติ

เริ่มศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549-2551 โดยมันสำปะหลังพันธุ์พิรุณ 1 ภายใต้ชื่อรหัสทดลองว่า MBR49-2-127 เป็นผลพลอยได้จากการสร้างลูกผสมเพื่อใช้ในการศึกษา และพัฒนาเครื่องหมายโมเลกุล (DNA-marker) ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือในการคัดเลือกพันธุ์มันสำปะหลัง (Marker assisted selection; MAS) ในอนาคตต่อไป โดยเริ่มทำการผสมพันธุ์แบบสลับ (cross-reciprocal) โดยเลือกใช้พันธุ์ห้วยบง 60 เป็นต้นแม่ ซึ่งมีลักษณะปริมาณแป้งในหัวสดสูง ผลผลิตสูง ปริมาณไซยาไนด์สูง และอัตราการเจริญเติบโตในช่วงแรกต่ำ ส่วนพันธุ์ห่านาที่เป็นต้นพ่อ ซึ่งมีลักษณะปริมาณแป้งในหัวสดต่ำ ผลผลิตต่ำ ปริมาณไซยาไนด์ต่ำ และอัตราการเจริญเติบโตในช่วงแรกสูง โดยลูกผสมที่สร้างขึ้นส่วนหนึ่งนำไปใช้ในการศึกษาเครื่องหมายโมเลกุล อีกส่วนหนึ่งนำไปคัดเลือก และประเมินพันธุ์ตามแบบวิธีมาตรฐาน (conventional breeding) ทำการคัดเลือก 2 ช่วง ในช่วงปี พ.ศ. 2550-2551 ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

- ชนิด/ประเภท** ชื่อไทย มันสำปะหลัง วงศ์ Euphorbiaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ *Manihot esculenta* Crantz
ไม้พุ่ม (shrub) อายุหลายปี (perennial plant)
- ราก/หัว** มีก้านหัวสั้น หัวรูปทรงกระบอก (cylindrical) เปลือกหัวสีน้ำตาลเข้ม ลักษณะผิวขรุขระ เปลือกในสีครีม เนื้อด้านในสีขาว
- ต้น** ลำต้นตั้งตรง (erect stem) จำนวนลำต้น 1-2 ลำต้นต่อหลุม มีความสูง 235 เซนติเมตร สีเขียวเงิน ระดับการแตกกิ่งจากลำต้น 1-3 กิ่ง มีการแตกกิ่งที่ระดับเหนือศีรษะที่อายุ 5 เดือน
- ใบ** ใบเป็นใบเดี่ยว รูปใบหอก ขอบหยักลึก เว้าเข้ามาจากขอบใบจนเกือบถึงเส้นกลางใบ ใบยอดสีเขียวม่วง ใบแก่สีเขียวเข้ม ก้านใบสีเขียวปนแดง ก้านใบยาว 25-30 เซนติเมตร
- ดอก/ช่อดอก** ดอกแยกเพศอยู่ในช่อเดียวกัน ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง (panicle) ดอกเพศผู้มีอับเรณู (anther) สีเหลือง ดอกเพศเมียมียอดเกสรเพศเมีย (stigma) สีขาว
- ผล/ฝัก** เป็นผลแห้ง แก่แล้วแตก (dry dehiscent fruit) ผลประกอบด้วย 3 พู แต่ละผลมี 6 ปีก (wing) แต่ละพูมี 1 เมล็ด
- เมล็ด** เมล็ดคล้ายละหุ่ง ผิวเรียบ สีน้ำตาลลายดำ ที่ฐานของเมล็ดจะเห็นจุกขี้ (caruncle) สีขาว

- ลักษณะอื่น ๆ**
1. ทรงต้นสวย ตัดหัวง่าย มีปริมาณไซยาไนด์ 108 พีพีเอ็ม และปริมาณอะมิโลส 21.49 เปอร์เซ็นต์
 2. หัวมีจำนวน 11.5 หัวต่อต้น ผลผลิตหัวสดมีน้ำหนัก 6.65 ตันต่อไร่ ปริมาณแป้ง ในหัวสด 28.7 เปอร์เซ็นต์

- ลักษณะเด่น**
1. ลักษณะลำต้นระหว่างซ่อเป็นแบบซิกแซก (zig-zag)
 2. เหมาะสำหรับปลูกในดินร่วนปนทรายมากที่สุด รองลงมาคือ ดินร่วนปนเหนียว ดินเหนียว สีแดง ดินทรายร่วน และดินเหนียวสีดำ

มันสำปะหลังพันธุ์พิรุณ 1